

СИЛАБУС КУРСУ
«Етнічна психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності «Психологія» (ОПП «Практична психологія»,
ОПП «Психологія розвитку особистості»)
педагогічного факультету

Назва курсу	Етнічна психологія
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх, аудиторія 10-11
Контактна інформація щодо викладача	Лапченко Інна Олександрівна i.o.lapchenko@npu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди з 14.00 до 17.00
Сторінка курсу	https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=333
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Загальна психологія з практикумом», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Вікова психологія» «Психологія розвитку та вікова психологія», «Педагогічна психологія»
Мета та завдання курсу	Мета і завдання навчальної дисципліни – розширення знань майбутніх психологів з питань національно-психологічних властивостей людини, виділення універсальних та культурно-специфічних особливостей розвитку особистості і міжгрупових відносин, розкриття соціально-психологічних механізмів творення і розвитку етносу й нації.
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: загальна психологія з практикумом, історія психології, соціальна психологія, психодіагностика, історія України, етнографія.
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Етнічна психологія» складається з двох модулів. У змісті першого модуля «Вступ до етнічної психології» аналізуються предмет, завдання, методи етнічної психології; розкривається історія етнічної психології. У змісті другого модуля «Основні категорії та поняття етнічної психології» розкриваються понятійний і термінологічний апарат дисципліни; висвітлюються зміст і структура етнічної та національної свідомості і самосвідомості, взаємозв'язок мови і етнічної свідомості, зміст і етапи формування етнічної ідентичності, національного характеру, закономірності виникнення етнічних стереотипів, зміст менталітету особистості та етнічної групи; розкривається психологія міжетнічних та міжкультурних відносин, розв'язання проблеми підтримання етнічної ідентичності.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсом дає можливість оволодіти уміннями аналізувати та пояснювати етнічно та культурно специфічні психічні явища, сформуванню розуміння закономірностей та особливостей міжетнічного спілкування, підготовки до міжкультурної взаємодії, а також оволодіти умінням розробляти та реалізовувати тренінги міжетнічної комунікації.

<p>Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця</p>	<p>Навчальна дисципліна «Етнічна психологія» є вибірковою з циклу професійної підготовки.</p>
<p>На які питання відповідь курс і його головний аргумент?</p>	<p>У процесі вивчення курсу майбутній фахівець оволодіє основним теоретичними положеннями та прикладними уміннями щодо розуміння етнічної специфіка психічної діяльності особистості, ментальності етнічної групи, а також уміннями організувати міжетнічну комунікацію з урахуванням особливостей національного характеру партнерів.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії • ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології • ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. • ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання • ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань • ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника • ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. • ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
<p>Методи навчання</p>	<p>Поєднання активних та інтерактивних методів: виконання практичних і творчих завдань, розгляд ситуацій, рольові ігри, тестування і самотестування, аналіз візуального матеріалу тощо. Розв'язання психодіагностичних завдань.</p>
<p>Перелік основних практичних завдань</p>	<p style="text-align: center;">Модуль 1. «Вступ до етнічної психології»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творча робота «Внесок представників діаспори у розвиток української етнопсихології» 2. Творча робота «Розробка тесту, вільного від культурного впливу, як психологічна проблема» 3. Розробити орієнтовну методіку етнопсихологічного дослідження з певної тематики. <p style="text-align: center;">Модуль 2. «Основні категорії та поняття етнічної психології»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творча робота «Етнічний стереотип як атрибутивне явище». 2. Творча робота «Мова як чинник етнічної ідентичності». 3. Творча робота «Трансформація етнічної ідентичності як психологічна проблема». 4. Розробити програму підготовка дітей різного віку до міжкультурної взаємодії. 5. Описати національний характер народу на вибір (на основі аналізу літератури, власного життєвого досвіду, вивчення продуктів культури тощо)

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баронин А.С. Этническая психология. Киев: Тандем, 2000. 2. Берри Д.В. и др. Кросс-культурная психология. Исследования и применение. Харьков: Изд-во «Гуманитарный центр», 2007. 560 с. 3. Галустова О.В. Этнопсихология: Учебное пособие. М.: Издательство: Приор, 2005. 160 с. 4. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Автор-упорядник О.П. Цюняк. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с. Режим доступу: http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/7427/1/Цюняк.pdf 5. Куевда В. Психологічні ретроспекції української етнокультурної моделі : монографія. Кіровоград, 2013. 104 с. 6. Лозова О.М. Методологія психосемантичних досліджень етносу : монографія. Київ: ВД «Слово», 2011. 7. Львовичкіна А.М. Етнопсихологія: Навчальний посібник К.: МАУП, 2002. 144 с. Режим доступу: http://subject.com.ua/pdf/180.pdf 8. Налчаджян А.А. Этнопсихология. 2-е изд. СПб.: Питер, 2004. 381 с. 9. Нежурина-Кузничная Н. Ю. Популярная этнопсихология Мн.: Изд-во: Харвест, 2004. 384 с. 10. Павленко В.М. Етнопсихологія: Навч. посібник. / Павленко В.Н., Таглин С.А. – К.:Сфера, 1999. Режим доступу: http://toloka.hurtom.com/viewtopic.php?t=54896&sid=9c0878ff9c760c00d5a09fc1c92821c5 11. Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011. 12. Платонов Ю.П. Основы этнической психологии. Учеб. пособие. СПб.: Речь, 2003. 452 с. 13. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология. М.: ИП РАН, Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2006. 14. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология: практикум: Учебное пособие для студентов вузов. М.: Аспект Пресс, 2006. 208 с. 15. Сухарев В.А., М.В. Сухарев Психология народов и наций. Донецк: Сталкер, 2007. 16. Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с. 17. Цветков В. Л., Соловьева А. В. Этнопсихология. Альбом схем. Л.-М.: Изд-во: Щит-М, 2009. 128 с. 18. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. Київ, Знання, 2006. 342 с.
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика щодо дедалайнів та перекладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання всіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>

Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру			
	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на практичному занятті	5	8	40
	ІНДЗ	10	4	40
	Модульна контрольна робота	10	2	20
	максимальна кількість балів 100 (залік)			
Форма підсумкового контролю успішності - залік				
Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять				